
O vyhozených melounech

O vyhozených melounech

LIDOVÉ NOVINY

14.2.2012 Lidové noviny Strana 20 Akademie, autor: JOSEF ŠÍMA

Vážení čtenáři Akademie, přinášíme další příspěvek do rubriky Hydepark. Chceme v ní dávat slovo hlavně lidem z vysokoškolského prostředí, aby prezentovali své názory a reflektovali témata, která se vysokých škol týkají.

Snahy o reformu českého vysokého školství jsou opakovaně neúspěšné. Reforma, nutně spojená se zavedením školného na veřejných vysokých školách, vždy narazí na odpor – k odpůrcům změn na veřejných vysokých školách se obvykle přidávají odbory, politici a intelektuálové, jimž není proti mysli systém, kdy se vybraným skupinám zadarmo rozdávají hodnotné služby placené daňovými poplatníky.

Obdobnou rezistenci vůči změnám od pádu komunismu vykazují kromě veřejných vysokých škol snad již jen České dráhy. Obdobná je i jejich schopnost čerpat ze státního rozpočtu miliardové prostředky na vlastní provoz a bránit se zkoumání své efektivnosti. Změny však postupně přicházejí reformám navzdory. Jančurův RegioJet tak přebírá pasažéry ČD, které v reakci začaly snižovat ceny tak, že jejich praktiky zkoumá antimonopolní úřad. Těžké by totiž bylo podnikání, kdyby mocný konkurent mohl využívat neférových praktik. I na poli vysokoškolského vzdělávání se postupně v posledních letech dějí věci.

Desítky tisíc studentů soukromých vysokých škol školné platí, a boří tak každý den mýtus nezbytnosti „vzdělání zdarma“. Jejich studenti nevyhazují na protest proti navrhovaným změnám z oken aul melouny, jejich akademické rady se jednomyslně nepřipojují k odporu proti ministerským krokům.

Studenti „jen“ po svých školách požadují, aby jim byly nabízeny kvalitní vzdělávací služby. A soukromé vysoké školy se musí velmi snažit, aby studenty, své klienty, uspokojily. Musí ovšem podnikat v prostředí, které je zcela antipodnikatelské. Je to zhruba, jako kdyby proti cenám Jančurových vlaků České dráhy nasadily jízdné ve výši nula a zároveň vybíraly jízdné od pasažérů RegioJetu, ze kterého by dotovaly provoz svých vlaků. To by teprve brněnský Úřad pro ochranu hospodářské soutěže měl práce se zkoumáním férovosti soutěže!

Radim Jančura se snaží hledat východisko z komplikované situace tím, že nabízí kvalitní služby, kterými překonává „nepřízeň osudu“ – běží na dlouhou trať, buduje dobré jméno své firmy a ukazuje, jak mylná a drahá byla naše falešná víra v to, že to jinak nejde.

Stejně, ba více se musí snažit s privilegovanou konkurencí vypořádávat soukromé vysoké školy. Musí přinášet vše, co dotovaný konkurent nemá. Být flexibilní, inovovat, hledat díry na trhu, budovat důvěru a dlouhodobé vztahy se svými klienty, studenty. Soukromé školy musí být přitažlivé ve vyuce i mimo ni. Musejí se představovat na středních školách, aby si studenti uvědomili, jaký komfort mohou při studiu získat; musí přivádět studenty středních škol na svou půdu – a to nikoli jen na pár hodin v rámci dnů otevřených dveří –, aby mohli alespoň na zkoušku zažít clientský přístup a péči soukromého poskytovatele služeb vysokého školství (příkladem může být akce „Staň se na týden vysokoškolákem“, s níž naše škola oslovuje studenty středních škol); nabízet na míru šité programy pre- i postgraduálního vzdělávání.

Stejně jako žluté vlaky na kolejích i soukromé školy nabízejí tolik potřebnou změnu. Je na příslušných ministerstvech, aby umožnila – v dopravě i ve vysokém školství – vznik systému alespoň trochu férových pravidel soutěže. Řada lidí, jimž starý systém dotací a privilegií vyhovuje, bude sice halasně protestovat, nicméně změna je nutná.